

2025-09-22

Fundusze Europejskie

Pomoc publiczna w ramach naborów dot. zrównoważonej mobilności w programie FE SL 2021-2027

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

Kiedy pomoc publiczna zasadniczo wystąpi?

- Zakup taboru autobusowego / trolejbusowego, zaplecze techniczne dla konkretnego operatora;
- Instalacje fotowoltaiczne w systemie on-grid;
- Stacje ładowania;
- płatne parkingi /gdy opłata ma charakter wynagrodzenia za usługę a nie opłaty lokalnej/;
- budynki wykorzystywane komercyjnie – małe centra handlowe, najem powierzchni pod działalność gospodarczą;
- Systemy ITS opracowane dla konkretnego przewoźnika, faworyzujące określone parkingi, pobierające opłaty;
- System roweru miejskiego lub wypożyczalnia UTO, mikromobilność;
- Powierzchnie reklamowe

PRZESŁANKI WYSTĄPIENIA POMOCY PUBLICZNEJ – TEST POMOCY PUBLICZNEJ

■ Art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

1. Czy wnioskodawca jest przedsiębiorcą w rozumieniu funkcjonalnym (wykorzystuje produkty projektu do działalności o charakterze gospodarczym)?
2. Czy transfer zasobów przypisywalny władzy publicznej jest selektywny – tzn. uprzywilejowuje określone podmioty lub wytwarzanie określonych dóbr?
3. Czy transfer skutkuje przysporzeniem na rzecz określonego podmiotu, na warunkach korzystniejszych niż rynkowe?
4. Czy w efekcie tego transferu występuje lub może wystąpić zakłócenie konkurencji?
5. Czy transfer wpływa na wymianę handlową między krajami członkowskimi?

MOŻLIWE PODSTAWY PRAWNE UDZIELENIA POMOCY – slajd 1/2

- Rozporządzenie (WE) NR 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70 (Dz. Urz. UE L 315/1 z 3.12.2007 z 3 grudnia 2017 r. z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, propagowanie wodoru odnawialnego i wysokosprawnej kogeneracji w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2025 poz. 150 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2686);

MOŻLIWE PODSTAWY PRAWNE UDZIELENIA POMOCY – slajd 2/2

- Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 18 stycznia 2024 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę ładowania lub tankowania, zakup pojazdów ekologicznie czystych lub bezemisyjnych oraz na doposażenie pojazdów w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. 2024 poz. 89);
- Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 kwietnia 2024 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2024 r. poz. 598)
- Inne możliwe do wyboru w ramach naboru

ROZPORZĄDZENIE 1370/2007 – slajd 1/5

Warunki konieczne do spełnienia:

1. Zawarto umowę o świadczenie usług publicznych, a umowa ta określa w sposób szczegółowy obowiązki operatora z tytułu świadczenia usługi publicznej (rodzajowo i w ujęciu geograficznym);
2. Umowa określa w sposób obiektywny i przejrzysty parametry do wyliczenia rekompensaty, w sposób zapobiegający jej nadmierności;
3. Umowa określa zasady podziału księgowego przychodów i kosztów związanych z powierzonymi usługami publicznymi i innymi usługami;
4. Umowa określa normy jakości świadczenia usług;
5. Umowa określa, czy podmiot świadczący usługę spełnia warunki uznania go za podmiot wewnętrzny;
6. Umowa określa maksymalny dopuszczalny poziom świadczenia usług przez podwykonawców (w kontekście uznania podmiotu za wewnętrzny);

ROZPORZĄDZENIE 1370/2007 – slajd 2/5

Warunki konieczne do spełnienia c.d.:

6. Umowa określa okres obowiązywania umowy w sposób zgodny z rozporządzeniem 1370/2007;
7. Umowa określa, iż Operator może ubiegać się o dofinansowanie składników majątkowych wykorzystywanych do świadczenia usług publicznych ze środków innych niż środki organizatora i takie wsparcie rozliczone będzie jako jeden z elementów rekompensaty przyznanej przez Organizatora (gdy aplikuje Operator);
8. Umowa określa zasady przekazania dofinansowanego majątku Operatorowi (jeśli ubiega się Organizator);
9. Umowa zawiera mechanizmy kontroli i rewizji rekompensaty oraz zwrotu jej nadwyżek;
10. Gwarancja, iż w wyniku przyznania dofinansowania ze środków FE SL nie dojdzie do przekroczenia dopuszczalnego poziomu rekompensaty, przy uwzględnieniu wszelkich źródeł finansowania powierzonej usługi publicznej.

[Wytyczne w zakresie dofinansowania ze środków UE usług transportowych](#)

ROZPORZĄDZENIE 1370/2007 – slajd 3/5

Składniki majątkowe dofinansowane z programów operacyjnych stanowią część rekompensaty. Oznacza to, że kwalifikacja prawna dofinansowania ze środków funduszy UE w zakresie przepisów o pomocy publicznej dokonywana jest przez pryzmat oceny rekompensaty przekazywanej operatorowi przez organizatora publicznego transportu zbiorowego.

*„rekompensata z tytułu świadczenia usług publicznych” oznacza każdą korzyść, zwłaszcza finansową, przyznaną bezpośrednio lub pośrednio przez właściwy organ z funduszy publicznych **w okresie realizacji zobowiązania z tytułu świadczenia usług publicznych** lub powiązaną z tym okresem”* art. 2 rozporządzenia 1370/2007

*„Wysokość rekompensaty **nie może przekroczyć kwoty odpowiadającej wynikowi finansowemu netto**, który równoważny jest sumie wpływów, pozytywnych czy negatywnych, jakie wypełnianie zobowiązania z tytułu świadczenia usług publicznych wywiera na koszty i przychody podmiotu świadczącego usługi publiczne. (...)”* załącznik I do rozporządzenia 1370/2007

ROZPORZĄDZENIE 1370/2007 – slajd 4/5

WNISOKODAWCĄ JEST **OPERATOR** USŁUGI TRANSPORTOWEJ

- Pomoc publiczna występuje w relacji Instytucja Zarządzająca – Wnioskodawca.
- Dołącza dokumenty związane z powierzeniem usługi oraz akt powierzenia.
- Dołącza wszystkie dokumenty obowiązkowe związane z występowaniem pomocy publicznej.

WNISOKODAWCĄ JEST **ORGANIZATOR** USŁUGI TRANSPORTOWEJ

- Pomoc publiczna zasadniczo NIE występuje w relacji Instytucja Zarządzająca – Wnioskodawca.
- Dołącza dokumenty związane z powierzeniem usługi oraz akt powierzenia.
- Dołącza załącznik 4.c – **uwaga zmiany !**.
- **Nie dołącza formularzy pomocy publicznej / pomocy de minimis oraz sprawozdań finansowych** (po warunkiem, że pomoc nie wystąpi w relacji Instytucja Zarządzająca – Wnioskodawca).

ROZPORZĄDZENIE 1370/2007 – slajd 5/5

WNISOKODAWCĄ JEST **ORGANIZATOR** USŁUGI TRANSPORTOWEJ

- **Dofinansowanie do zakupu taboru nie będzie stanowiło pomocy publicznej dla Organizatora.**

Pomoc ta, w oparciu o rozporządzenie 1370/2007 została już udzielona w momencie powierzenia usługi w ogólnym interesie gospodarczym. Niemniej udostępnienie dofinansowanego taboru operatorowi powinno stanowić przysporzenie, które nie będzie powodować wzrostu rekompensaty ponad wartość wynikającą z umowy o świadczenie usług publicznych. Powinno zatem być odpowiednio uwzględnione w wyliczeniu rekompensaty. Przy czym nie zmieni się kwota rekompensaty, lecz źródło jej finansowania po stronie organizatora publicznego transportu zbiorowego.

- ... ale **TEST WYSTĘPOWANIA POMOCY PUBLICZNEJ, BĘDZIE WYPEŁNIONY POZYTYWNIE.**

- W przesłance pierwszej wskaż spełnienie wszystkich warunków jakie stawia rozporządzenie 1370/2007 oraz wytyczne transportowe w zakresie łączenie dofinansowania z rekompensatą.

- Zapewnij, że udostępnienie operatorowi taboru odbywać się będzie po cenie rynkowej, a pomoc publiczna na poziomie Organizator – Operator nie wystąpi (zakaz udzielania pomocy publicznej na drugim poziomie).

Artykuł 36a Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę ładowania lub tankowania

- **Infrastruktura ładowania nie może być już obejmowana pomocą na infrastrukturę lokalną!**
- wyłącznie pomoc przyznana na infrastrukturę ładowania lub tankowania, która dostarcza energię elektryczną lub wodór.
- Szeroki wachlarz kosztów kwalifikowanych (budowa, instalacje, urządzenia powiązane, przystosowanie gruntów lub dróg, koszty uzyskania powiązanych pozwoleń) + wytwarzanie na miejscu energii elektrycznej z OZE lub wodoru odnawialnego oraz koszty inwestycji w magazyny tej energii.
- Intensywność wsparcia – 20 % kosztów kwalifikowalnych + bonusy za MŚP (20 % średnie przedsiębiorstwo, 30% małe przedsiębiorstwo) + 15 % wynikających z mapy pomocy regionalnej.
- Opłaty pobierane od użytkowników innych niż beneficjent lub beneficjenci pomocy za korzystanie z infrastruktury ładowania lub tankowania **odpowiadają cenom rynkowym.**
- W przypadku infrastruktury o mocy nie większej niż 22 kW, infrastruktura musi być zdolna do obsługi funkcji inteligentnego ładowania.

Art. 41 Pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, propagowanie wodoru odnawialnego i wysokosprawnej kogeneracji

- Dodatkowe wsparcie dla magazynów energii pochodzącej z instalacji OZE;
- Część związana z magazynowaniem musi odbierać co najmniej 75 % energii z bezpośrednio podłączonej instalacji wytwarzania energii z OZE w skali roku (dotyczy energii elektrycznej i ciepłej);
- Za koszty kwalifikowalne uznaje się całkowity koszt inwestycji;
- Intensywność pomocy nie może przekraczać:
 - a) 45 % kosztów kwalifikowalnych w przypadku inwestycji w produkcję odnawialnych źródeł energii
 - b) 30 % kosztów kwalifikowalnych w przypadku każdej innej inwestycji objętej niniejszym artykułem
- + bonusy za MŚP (20% małe przedsiębiorstwa, 10% średnie przedsiębiorstwa);
- Brak premii 15% za woj. śląskie!!
- **Progi notyfikacji:** pomoc inwestycyjna na ochronę środowiska, o ile nie określono inaczej: 30 mln EUR na przedsiębiorstwo na projekt inwestycyjny (jeśli w projekcie tylko magazyn to...)

Art. 56 Infrastruktura lokalna

- Infrastruktura przyczyniającej się **na poziomie lokalnym** do poprawy otoczenia biznesu i środowiska konsumenckiego oraz do modernizacji i rozwoju bazy przemysłowej;
- Infrastruktura jest udostępniana zainteresowanym użytkownikom w oparciu o **otwarte, przejrzyste i niedyskryminujące zasady**;
- Cena pobierana za użytkowanie lub sprzedaż infrastruktury **odpowiada cenie rynkowej**;
- Wszelkie koncesje lub inne formy powierzenia osobie trzeciej eksploatacji infrastruktury udzielane są na otwartych, przejrzystych i niedyskryminacyjnych zasadach, z należyтым poszanowaniem obowiązujących zasad udzielania zamówień;
- Za koszty kwalifikowalne uznaje się **koszty inwestycji w rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne i prawne**;
- Kwota pomocy nie przekracza różnicy między kosztami kwalifikowalnymi a zyskiem operacyjnym z inwestycji. Zysk operacyjny odlicza się od kosztów kwalifikowalnych ex ante, na podstawie rozsądnych prognoz, albo przy użyciu mechanizmu wycofania, **oblicza się go w okresie, kiedy infrastruktura jest zdolna do osiągania zysków, stopa dyskontowa 4%**.

POMOC DE MINIMIS

- Ze względu na niewielką wartość nie wpływa na wymianę gospodarczą między krajami członkowskimi i/lub nie zakłóca konkurencji;
- Pomoc de minimis $\neq$ pomoc publiczna;
- Bardziej jako charakter uzupełniający;
- Limit 300 000 EUR w okresie ostatnich trzech lat / jedno przedsiębiorstwo;
- Jedno przedsiębiorstwo = podmioty powiązane w sposób określony w art.2 ust.2 rozporządzenia nr 2023/2831.

Beneficjent funduszowy, beneficjent pomocowy

- Należy rozróżniać beneficjenta w rozumieniu regulacji funduszowych oraz beneficjenta w rozumieniu regulacji z zakresu pomocy publicznej/pomocy de minimis.
- Beneficjent funduszowy to podmiot, który jest uprawniony do aplikowania o środki w ramach EFRR i FST.
- Beneficjent pomocy publicznej i/lub pomocy de minimis to podmiot, który ze wsparcia ze środków unijnych czerpie bezpośrednio korzyści. Beneficjent funduszowy może być jednocześnie beneficjentem pomocy, ale nie musi.
- **W przypadku projektu partnerskiego pomoc publiczna może być udzielona partnerowi wiodącemu oraz również partnerom, jeśli są oni odpowiedzialni za zadanie w projekcie i mają przypisane konkretne wydatki.**

Poziomy pomocy publicznej / pomocy de minimis

- Pomoc publiczna w ramach Rozporządzenia Komisji nr 651/2014 = pomoc na poziomie właściciela infrastruktury.
- Pomoc musi być przejrzysta, za jaką można uznać wyłącznie pomoc przyznawaną na poziomie właściciela/inwestora infrastruktury. Jej dalsze przetransferowywanie na kolejne poziomy, tzn. poziom operatora i użytkowników końcowych może nie mieć charakteru przejrzystego.
- Aby wykluczyć występowanie pomocy publicznej na poziomie operatora, udostępnienie/przekazanie infrastruktury musi nastąpić po cenie rynkowej.
- Ograniczenie udzielenia pomocy publicznej przez beneficjenta na kolejnych poziomach wynika z brzmienia definicji tego podmiotu zawartej w art. 2 pkt 9 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 – NIE DOTYCZY TO POMOCY DE MINIMIS.

Koszty pośrednie

- Jeśli w projekcie wystąpi pomoc publiczna/pomoc de minimis (wydatki wskazane w polu E.3.1) = koszty pośrednie powinny być objęte pomocą de minimis, do dostępnego limitu;
- Projekt z częściową pomocą = jedna z poniższych opcji:
 - przypisanie pomocy de minimis do wielkości dofinansowania kosztów pośrednich, do posiadanego limitem;
 - ustalenie wielkości dofinansowania kosztów pośrednich, obejmujących jedynie część wydatków bezpośrednich nieobjętą pomocą = brak pomocy de minimis w kosztach pośrednich. UWAGA! Opis tej sytuacji (w tym wyliczenia) należy wskazać w polu E.1.2. Zadania w projekcie - koszty pośrednie lub A.4.2. Pomoc de minimis.
- **Jeśli wnioskodawcą jest JST:** Gmina/Miasto prowadzi działalność gospodarczą za pośrednictwem swojego urzędu, dlatego pomoc de minimis na dofinansowanie kosztów pośrednich będzie sprawozdawana na Urząd Gminy/Miasta.
- W projektach objętych pomocą w ramach rozporządzenia 1370, **koszty pośrednie nie przysługują jeśli wnioskodawcą jest Operator usługi transportowej.**

Jakie dokumenty pomocowe dołączyć do wniosku?

- Załącznik 4.c Analiza zgodności projektu z zasadami pomocy publicznej i/lub pomocy de minimis – **zawsze, nawet gdy projekt nie jest objęty pomocą publiczną;**
- Dokumenty potwierdzające prawidłowy tryb powierzenia obowiązku wykonywania usług w ogólnym interesie gospodarczym – **działanie 3.1;**
- Właściwy akt dotyczący zobowiązania do wykonywania zadania realizowanego w formie usługi publicznej/usługi w ogólnym interesie gospodarczym (UOIG) – **działanie 3.1;**
- Kalkulacja rekompensaty z opisem przyjętej metodologii wyliczenia rekompensaty – **działanie 3.1;**
- Formularze pomocy de minimis / innej pomocy niż de minimis;
- Zaświadczenie/oświadczenie dotyczące pomocy de minimis;
- Sprawozdania finansowe;

Najczęściej pojawiające się błędy

- Brak uzasadnienia spełnienia wszystkich warunków wybranej pomocy publicznej / pomocy de minimis;
- Brak kompletnego uzasadnienia dla spełnienia efektu zachęty;
- Brak załącznika 4.c. - pomoc publiczna;
- Test pomocy wypełniony dla całości projektu, nie dla poszczególnych rodzajów działalności;
- Brak sprawozdań finansowych / linków, gdzie są one dostępne, w sytuacji kiedy projekt objęty jest pomocą publiczną;
- Dokumenty pomocowe przedstawione przez wnioskodawcę, a nie beneficjenta pomocowego;
- Brak odniesienia się do wszystkich warunków pomocy z rozporządzenia 1370 (w przypadku organizatora – przesłanka 1 Testu pomocy publicznej, w przypadku operatora – uzasadnienie podstawy pomocy publicznej we wniosku o dofinansowanie)

DZIĘKUJEMY ZA UWAGĘ

Zespół ds. pomocy publicznej

Sandra Przylepa

Patrycja Rojek

Grzegorz Barański

Referat oceny projektów 1

Departament Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego

Fundusze Europejskie

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie